

Практичне заняття № 3. Тема. Людина та машина.

1. Від Голема до Франкенштейна: ідея штучного створення розумної істоти історія фантастики. Подібності та відмінності роботів К. Чапека та А. Азімова.
2. Традиція оповіді про «бунт машин», її філософські та ідеологічні підтексти. Альтернативна ідея ЕОМ (комп'ютера) як «доброго помічника» у радянській НФ.
3. Біологічні комп'ютери як основа «екоцивілізації» («У мене дев'ять життів» А. Мірера). Ідея зрощення людини і машини в різних фантастичних традиціях: Театр тіней» К. Саймака, «Кличте мене Джо» П. Андерсона, «Друг», «Молот», «Казки роботів» С. Лема», «Далека Веселка» А. і Б Стругацьких та ін Осмислення даної проблематики кіберпанком («Нейромант» У. Гібсона, «Кінець Веселка» В. Вінджа, «Павутина» Мерсі Шеллі).
4. З полону часу. Ідея подорожей у часі як одна із смислових домінант наукової фантастики ХХ сторіччя. Тимчасові парадокси («І гримнув грім» Р. Бредбері) та зміни минулого у циклі «Патруль часу» П. Андерсона, романах «Кінець вічності» А. Азімова. Традиція розповіді про подорожі у минуле від М. Твена («Янки з Коннектикуту при дворі короля Артура») та Д. Прістлі («31 червня») до «попаданців» (сучасний російський історико-фантастичний роман).

Література.

1. Азімов А. Соціальна наукова фантастика. URL: <https://library.diit.edu.ua/uk/article/570>
2. Веремійчук С. В. Фантастика <https://vseosvita.ua/library/fantastika-54595.html> Роль фантастики, фентезі як окремого жанру в світовій літературі. URL: <https://ukr.school-essay.ru/rol-fantastiki-fentezi-yak-okremogo-zhanru-v-svitovijliteraturi/>.
3. Калашнік А.В. Роль міфу в моделюванні соціальної реальності наукової фантастики. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2011. № 45. С. 258-264
4. Клуб любителів україномовної фантастики. URL: <http://www.ukrfantclub.com.ua>.
5. Ковалів Ю.І. Літературознавча енциклопедія у 2 т. Київ: Вид. центр «Академія», 2007.

